

คุณลักษณะของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE CHARACTERISTICS OF STUDENTS IN FACULTY OF FINE ARTS, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

ผู้วิจัย	ธัญพร โรจนสังวร ¹	Thanyaporn Rojanasangworn
กรรมการควบคุม	รศ.ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์ ² อรรณพ โพธิสุข ³	
Advisor Committee	Assoc.Prof.Dr. Dr.	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ จำแนกตามตัวแปร เพศ สาขาวิชา ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. นิสิตชายและหญิงมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

3. นิสิตที่เรียนในสาขาวิชาต่างก็มีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลกับต่างจังหวัดมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำ และด้านฐานทางวิชาการ ไม่พบว่าแตกต่างกัน

5. นิสิตที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างก็มีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ :

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{2,3}อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate and compare the characteristics of students in Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University regarding to the aspects of leadership, virtue morality, creativity and academic base classified by gender, program of study, native home, and the occupation of parents. The sample were three hundred and eighty one students studying in the first semester of 2011 academic year. The instrument for data collection was a five-rating scale questionnaire. Data analyzed were statistically by frequency, arithmetic mean, standard deviation, a t-test, one-way analysis of variance, and Scheffe' paired test.

The findings revealed that:

1. The characteristics of students in all aspects were at a high level.
2. There was no significant difference between the characteristics of male and female students in all aspects.
3. There was a significant difference among the characteristics of students with different program of study in all aspects.
4. There was a significant difference between the characteristics of the students who live in Bangkok and metropolitan and the one who live in provinces in the aspects of virtue morality and creativity, except the aspects of leadership and academic base.
5. There was no significant difference among the characteristics of students with different occupation of parents in all aspects.

Keywords :

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคของโลก และเกิดการแข่งขันในทุกด้านส่งผลให้การดำเนินชีวิตในสังคมมีความสลับซับซ้อนมีปัญหาคิดขึ้นมากมายคนในสังคมจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่ในสังคมยุคใหม่ (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2542: 20) ซึ่งคนในสังคมยุคใหม่ควรมีขีดความสามารถสากล ได้แก่ ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถทางวิชาการ วิชาชีพ ทั้งกว้างและลึกความสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดรอบคอบ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสามารถวางแผนแก้ปัญหาเชิงอนาคตได้ (อำพล จินดาวัฒน์. 2542 : 11) ในการที่จะพัฒนาคนในยุคปัจจุบันให้มีความสามารถดังกล่าวได้นั้น การศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมาก เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีศักยภาพให้เกิดความสมดุลในด้านปัญญา จิตใจ และสังคม ทั้งในด้านความคิด ค่านิยม และพฤติกรรมทำให้เกิดคุณค่า และคุณประโยชน์ ในฐานะความเป็นมนุษย์ เป็นพลเมืองที่ดีมีวินัย มีคุณธรรม และใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีคุณประโยชน์แก่สังคมในฐานะเป็นผู้ผลิต ผู้สร้างสรรค์ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้า (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2542: 20-23) ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ สมาคมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National School Boards Associations of America – NSBA) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า มีแต่เพียง “การศึกษา” เท่านั้นที่เป็นองค์กรหลักของสังคมในการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้คนเพื่อการเผชิญกับสถานการณ์ความ

เปลี่ยนแปลงของโลก และการสร้างความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จของสังคมโลกในอนาคต ซึ่งนัยยะหมายถึงความว่า “การศึกษา” จะต้องได้รับการปรับเปลี่ยนและปฏิรูปให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นๆ ด้วยเช่นกัน (NSBA.2004: ออนไลน์)

สำหรับการจัดการศึกษาในประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 “มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 : ออนไลน์) มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของ คนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมือง และพลโลก (คนเก่งคนดีและมีความสุข) เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานและมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่

หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2545: ออนไลน์)

ในการจัดการศึกษาด้านศิลปกรรมศาสตร์ กระแสคลื่นทางความคิดและรูปแบบของศิลปวัฒนธรรม จากยุโรปและสหรัฐอเมริกาได้พัดหลังไหลเข้าสู่ประเทศไทยอยู่ตลอดเวลา นับตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เป็นต้นมาได้ทวีกำลังแรงขึ้นทุกทีจนทำให้ความต้องการเรียนรู้ถึงบ่อเกิดที่มาของความคิด เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน รู้จักใช้หลักสุนทรียภาพและวิธีการสร้างงานมีจำนวนมากขึ้นในหมู่ของนิสิตนักศึกษา (กำจร สุนพงษ์ศรี. 2554: บทนำ) ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนศิลปะในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาศิลปะโดยตรง ซึ่งผู้เข้าเรียนจะต้องได้รับการแนะแนวเป็นอย่างดีจึงตัดสินใจเลือกเข้าเรียนได้ การสอนศิลปะในระดับอุดมศึกษานั้นครูผู้สอนควรจะต้องมีความเชื่อในการพัฒนามนุษย์ให้เต็มตามศักยภาพสองประการคือ เชื่อว่าความใฝ่รู้หรือทัศนคติแสวงหาเป็นคุณสมบัติที่มีค่าซึ่งที่จะต้องปลูกฝังให้แก่ นิสิตทุกคน และเชื่อว่ามนุษย์สัมพันธ์เป็นคุณสมบัติที่มีค่าซึ่งต้องสร้างให้นิสิตทุกคน ดังนั้นเมื่อต้องการปลูกฝังให้เกิดก็ต้องให้นิสิตได้ทำกิจกรรมต่างๆ มากๆ ให้ศึกษาวิชาต่างๆ เช่น ให้ศึกษาวิชาเอกและศึกษาวิชาโท วิชาเลือกเมื่อได้ทำมาก ได้แก้ปัญหา ความเชื่อมั่นในตนเองก็จะเกิด และเมื่อเกิดความเชื่อมั่นแล้ว ให้รู้จักมีมนุษยสัมพันธ์ ให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ก็จะทำให้มีทัศนคติแสวงหาที่กว้างขวาง และเห็นความสำคัญของสังคมเป็นรูปธรรมมากขึ้น

หากให้เชื่อตามความใฝ่รู้อย่างเดียว มีความเชื่อมั่นมาก อาจทำให้เกิดการหลงตัวเองได้ เรื่องนี้สำคัญมาก เมื่อปลูกฝังความเชื่อมั่นให้แสวงหาแล้ว ต้องให้มีมนุษย์สัมพันธ์ควบคู่กันไป หากเกิดคุณสมบัติเพียงด้านเดียว จะเกิดการหลงตัวเองและเกิดทางอุดตันทางปัญหาในที่สุดอยู่ในสังคมไม่ได้ ซึ่งทัศนคตินี้มีความสำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอนศิลปะสมัยใหม่ (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546: 47-48)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มุ่งเน้นพัฒนานิสิต ให้นิสิตเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การสร้างนิสิตทุกสาขาให้มีความสง่างามในอาชีพ พร้อมทั้งความสามารถและความรู้ความคิดหรือทักษะกับปัญญา ทักษะกับวิชาการ พัฒนานิสิตให้เป็นปัญญาชนที่แสวงหา มีภูมิปัญญา มีความคิด สร้างสรรค์ ทั้งตนเองและสังคม มีจิตสำนึกสาธารณะ มีชีวิต และมีวิชาชีพ อยู่เพื่อตนเองและเพื่อผู้อื่น อยู่อย่างมีความสุข มีระเบียบวินัย และอยู่ให้เกิดสันติสุข (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546: 56-58) และมุ่งเน้นการพัฒนาด้านคุณลักษณะ นิสิต 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นผู้นำ โดยส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถที่จะโน้มน้าว หรือชักจูงบุคคลอื่นให้มาทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่ดีงาม แสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมให้นักศึกษาสร้างสรรค์ผลงาน และมีความสามารถในการคิดได้กว้างไกล คิดนอกกรอบ สามารถมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ มีความไวในการรับรู้ต่อปัญหา ทำให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งมีลักษณะแปลกใหม่ เหมาะสมกับการแก้ปัญหา และด้านฐานทางวิชาการ โดยให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในแต่ละสาขาวิชาในคณะศิลปกรรม

อย่างรู้เรื่องราวข้อเท็จจริงอย่างแท้จริง และแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เรียกเอาสิ่งที่สะสม หรือจำได้ ออกมาให้ปรากฏ ให้สังเกตได้ และสามารถวัดได้ (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546: 221)

จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิตของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตของคณะ พบว่า

1. ด้านความเป็นผู้นำ นิสิตที่พบเห็นในปัจจุบัน ยังมีความเป็นผู้นำที่ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร การเป็นผู้นำนั้นต้องสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ด้วยแต่นิสิตมีความมั่นใจและเป็นมีความตัวของตัวเองสูง นิสิตจึงไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นจะใช้การตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว (ปรวัด แพทยานนท์. 2554: สัมภาษณ์) นอกจากนี้ นิสิตบางคนยังไม่รู้จักกาลเทศะต่อสาธารณะ นิสิตยังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ขาดความรับผิดชอบ และยังไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยังไม่กล้าที่จะเป็นผู้นำ (จิตวิทย์ ธรรมณีโรจน์. 2553: สัมภาษณ์) ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นิสิตบางคนไม่คิดที่จะเป็นผู้นำคิดแต่จะเป็นผู้ตามแต่เพียงอย่างเดียว (ระวีวรรณวรรณวิไชย. 2553: สัมภาษณ์) อีกทั้งยังมีทัศนคติกับการเป็นผู้นำที่ผิด โดยคิดว่าจะต้องแข่งขันให้ตัวเองได้เป็นผู้นำเพื่อเอาชนะผู้อื่นและบางคนไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือลงมือทำกิจกรรมเนื่องจากชอบตามเพื่อน (มาดาพร น้อยนิตย์. 2553: สัมภาษณ์)

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม นิสิตส่วนใหญ่ไม่ตรงต่อเวลา มีความอ่อนน้อมถ่อมตนน้อย (อภิธรรม กำแพงแก้ว. 2553: สัมภาษณ์) และบางคนไม่รู้จักการแบ่งปัน การให้อภัย และไม่ค่อยมีความเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม (มาดาพร น้อยนิตย์. 2553: สัมภาษณ์) และบางส่วนทุจริตในการสอบ กลับบ้านดึกและอ้างกับผู้ปกครองว่า ต้องอยู่ทำกิจกรรม

หรือทำรายงานที่มหาวิทยาลัย (นำพงศ์ อินทรทูต. 2554: สัมภาษณ์)

3. ด้านความคิดสร้างสรรค์ นิสิตบางคนยังไม่สามารถใช้แนวความคิดสร้างสรรค์ผลงานได้เนื่องจากการทำงานเป็นกลุ่ม เมื่อเพื่อนคิดแล้วก็ไม่ช่วยเพื่อนคิดที่จะสร้างสรรค์งาน บางคนไม่รู้จักรวบรวมและแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์อย่างแท้จริงหรือบางคนก็ชี้แจงที่จะคิดและสร้างสรรค์ผลงาน พอถึงเวลาที่ต้องสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอาจจะมีการลอกเลียนแบบผลงานเก่าจากรุ่นพี่หรือจากการสร้างสรรค์ผลงานที่มีอยู่แล้ว (ระวีวรรณ วรรณวิไชย. 2553: สัมภาษณ์) นอกจากนี้ นิสิตบางคนยังมีความเข้าใจงานของตนเองอยู่เพียงผู้เดียวจึงส่งผลกระทบต่อการทำงานในการสร้างสรรค์ผลงาน (มาดาพร น้อยนิธย์. 2553: สัมภาษณ์)

4. ด้านฐานทางวิชาการ นิสิตส่วนใหญ่ขาดความสนใจที่จะใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพราะคิดว่าตัวเองมีพื้นฐานทางวิชาการอยู่แล้ว บางส่วนมีพื้นฐานทางวิชาการไม่เท่ากันและยังขาดการเอาใจใส่ต่อการเรียนเกือบทุกวิชาจะสนใจในบางวิชาที่ตนเองชอบเรียนเท่านั้น ไม่ชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการอภิปรายในชั้นเรียนขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน ไม่ชอบซักถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจชัดเจน (เมธิ พันธุ์วราร. 2553: สัมภาษณ์) นอกจากนี้ นิสิตบางคนยังไม่ค่อยสนใจติดตามข่าวสารบ้านเมือง และหลังจากเลิกเรียนแล้วก็ไม่ได้ชวนชววยที่จะเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม แต่จะใช้การค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและเรื่องทั่วไปผ่านทางอินเทอร์เน็ต แทนการเข้าห้องสมุด (อภิธรรม กำแพงแก้ว. 2553: สัมภาษณ์) และยังชอบจับกลุ่มคุยกัน หรือไม่ก็กลับไปนอนพักผ่อน ดูโทรทัศน์ หรือเล่นอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือหอพัก แต่ก็มีบางส่วนที่ใช้เวลาหลังเลิกเรียนในการออกกำลังกาย (นำพงศ์ อินทรทูต. 2554: สัมภาษณ์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน ตามการมุ่งเน้นพัฒนานิสิตของคุณะ ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ เพื่อได้ทราบถึงคุณลักษณะของนิสิตในปัจจุบัน ซึ่งนิสิตถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรในฝ่ายต่างๆ ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้นิสิตมีคุณลักษณะที่ดีตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานโยบายทางการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อคณะศิลปกรรมศาสตร์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็นนิสิตที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ และยังเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของนิสิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของนิสิต หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมหรือการกระทำของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังที่จัดกลุ่มไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นผู้นำ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถที่จะโน้มน้าวหรือชักจูงใจบุคคลอื่นให้มาทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสถานการณ์ต่างๆ โดยมีผู้นำทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ ควบคุม สั่งการให้การสนับสนุน ช่วยเหลือหรือทำหน้าที่อื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานนั้นๆ เกิดประสิทธิผล

1.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกเกี่ยวกับเป็นผู้มีความดีงาม มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม เห็นความสำคัญของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อเพื่อนนิสิตร่วมคณะ นิสิตต่างคณะ รวมถึงคณาจารย์ บุคลากรในคณะและนอกคณะ ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

1.3 ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เล็งเห็นปัญหาในระยะยาวและสามารถนำความรู้มาแก้ปัญหาหรือวางแผนแก้ปัญหาได้อย่างเท่าทัน เป็นผู้ที่มีความเฉียบไว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นผู้มีความสามารถในการคิดได้กว้างไกล คิดนอกกรอบ สามารถมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ มีความไวในการรับรู้ต่อปัญหา ทำให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งมีลักษณะแปลกใหม่ เหมาะสมกับการแก้ปัญหา

1.4 ด้านฐานทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกเกี่ยวกับการรู้เรื่องราวข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวกับทักษะในการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ ทฤษฎีพื้นฐานด้านความรู้ทางศิลปะ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแสดงออกทางด้านผลงานในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. สาขาวิชาในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง

2.1 สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ ประกอบด้วย วิชาเอกการออกแบบผลิตภัณฑ์ วิชาเอกการออกแบบแฟชั่น วิชาเอกศิลปะเครื่องประดับ

2.2 สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร ประกอบด้วย วิชาเอกการออกแบบสื่อสาร

2.3 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา ประกอบด้วย ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ดนตรีศึกษา (ดนตรีไทย)

2.4 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล ประกอบด้วย ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ดนตรีศึกษา (ดนตรีสากล)

2.5 สาขาวิชานาฏศิลป์ ประกอบด้วย วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย วิชาเอกนาฏศิลป์สากล

2.6 สาขาวิชาศิลปะศึกษา ประกอบด้วย ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ทัศนศิลป์ศึกษา

2.7 สาขาวิชาศิลปะการแสดง ประกอบด้วย วิชาเอกการแสดงและกำกับการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ศิลปะการแสดง

2.8 สาขาวิชาศิลปะจิตทัศน์ ประกอบด้วย วิชาเอกศิลปะจิตทัศน์ วิชาเอกเซรามิกส์

3. ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่ที่นักศึกษาอยู่อาศัยก่อนจะย้ายถิ่นเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด

4. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาของบุตรและอาชีพของผู้ปกครองทำให้นิสิตมีคุณลักษณะในการวิจัยครั้งนี้

แตกต่างกันออกไป ได้แก่ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานหน่วยงานเอกชน ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ และอื่นๆ

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านฐานทางวิชาการในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาต่างสาขาวิชากันมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านฐานทางวิชาการในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านฐานทางวิชาการในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านฐานทางวิชาการในแต่ละด้านแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 381 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2

สอบถามคุณลักษณะนิสิต 4 ด้าน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert) และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .976

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. การศึกษาคุณลักษณะของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบคุณลักษณะนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ และภูมิลำเนา โดยการทดสอบที (t-test) แบบ Independent จำแนกตามสาขาวิชา และอาชีพของผู้ปกครอง โดยใช้การหาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

3. นิสิตที่เรียนในสาขาวิชาต่างกันมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลกับต่างจังหวัดมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำ และด้านฐานทางวิชาการไม่พบว่าแตกต่างกัน

5. นิสิตที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับมาก นำเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านความเป็นผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มุ่งเน้นให้

นิสิตได้มีโอกาสในการแสดงออกซึ่งความสามารถในด้านศิลปะด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ความรู้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติมากกว่าการศึกษาค้นคว้าในเชิงทฤษฎี และลักษณะของรายวิชาต่างๆ มีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในการศึกษาชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนสุดท้ายมีการกำหนดในหลักสูตรว่า นิสิตจะต้องสร้างสรรค์ผลงานจึงจะสามารถสำเร็จการศึกษา กระบวนการเรียนดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ นิสิตต้องดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง โดยทำการประสานงานทั้งภายในและภายนอกคณะศิลปกรรมศาสตร์ รวมถึงต้องใช้ทักษะในการสื่อสารและประสานงานกับบุคคลอื่นๆ เช่น เพื่อน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของคณะ และบุคคลภายนอก เพื่อช่วยในการสร้างสรรค์ผลงานประสบความสำเร็จ ทักษะดังกล่าวจึงนำมาซึ่งการมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำที่อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับนโยบายในการผลิตบัณฑิตของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่มุ่งส่งเสริมให้นิสิตทุกหลักสูตรรวมทั้งนิสิตระดับปริญญาตรีต้องมีการสร้างสรรค์ผลงานเป็นของตนเองโดยผลงานดังกล่าวเป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตศึกษาอยู่ ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขส่วนหนึ่งในการสำเร็จการศึกษาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพราะกระบวนการทำวิจัยนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งตนเองสูงมาก ทั้งการแสวงหาความรู้ในเชิงทฤษฎี การติดต่อประสาน การโน้มน้าวเพื่อขอความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วย กระบวนการดังกล่าวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ผลักดันให้นิสิตมีความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2552: 4) นอกจากนี้บทบาทและหน้าที่หลักของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่ได้รับความคาดหวังจากมหาวิทยาลัยที่สำคัญประการหนึ่งก็คือการเป็นผู้นำในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งนิสิต

ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ก็ต้องดำเนินการกิจดังกล่าวด้วย โดยเฉพาะการที่คณาจารย์มักจะเปิดโอกาสให้นิสิตได้มีโอกาสมีส่วนร่วมสำคัญในงานด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย เช่น การเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมวันลอยกระทงการเป็นตัวแทนในการแข่งขันด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย การร่วมแสดงในกิจกรรมการรับน้องใหม่ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น จึงส่งผลทำให้นิสิตได้มีโอกาสทำงานเป็นที่ร่วมกับเพื่อนนิสิตในคณะด้วยกันเอง และร่วมกับเพื่อนต่างคณะ การเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมดังกล่าวก็นับได้ว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้ได้แสดงออกด้านภาวะผู้นำอย่างสม่ำเสมอ (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2550: 15; คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2554: ออนไลน์) ดังที่ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538: 144-145) ที่ได้กล่าวว่า การที่นิสิตได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ ยิ่งทำในจำนวนครั้งที่มากก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์ตรงจากการทำงานที่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและสถานการณ์ต่างๆ ได้ เป็นการฝึกฝนการเป็นผู้ตามและผู้นำที่ดีให้กับนิสิต และวิเชียร วิทย์อุดม (2547: 419-420) ที่กล่าวว่า การสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในหน่วยงานนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อให้สมาชิกในองค์กรได้มีโอกาสร่วมทำงานที่หลากหลาย มีการหมุนเวียนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่นจะเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการพัฒนาผู้นำให้เกิดขึ้นในองค์กรได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ เลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น กิจกรรม Earth Art Horseshoe Point ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกสาธารณะเรื่องสิ่งแวดล้อม ผ่านทางผลงานศิลปะ รวมถึงเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างศิลปิน เป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้นิสิตได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับการเสียสละประโยชน์ของตนเองเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม มองเห็นความสำคัญของสิ่งที่อยู่รอบตัวว่าล้วนมีผลกระทบต่อซึ่งกันและกันทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีกิจกรรมเกี่ยวกับการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมต่างๆ อีกจำนวนมากที่นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้มีโอกาสในการเรียนรู้ เช่น การทำกิจกรรมของสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ที่ได้จัดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (โครงการประยุกต์ศิลปะภาพพิมพ์ภายในศาลาเปรี๊ญวัด) เพื่อให้นิสิตประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ ของภาพพิมพ์และเป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมการตกแต่งวดลายไทยอันล้ำค่าสู่ท้องถิ่น รวมถึงการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา โดยนิสิตจะได้เรียนรู้และศึกษาการทำงานด้านศิลปะที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่เพื่อถ่ายทอดกลับสู่ชุมชน รวมถึงเป็นการปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2554: ออนไลน์) การได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม หรือเกี่ยวข้องกับศาสนาอยู่เป็นประจำล้วนแล้วแต่ส่งผลในการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตคณะศิลปกรรมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การที่นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากนั้น ยังเป็นไปตามนโยบายในการบริหารงานของคณะศิลปกรรมศาสตร์ด้านการผลิตบัณฑิต ที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพที่มีคุณธรรมจริยธรรม

และมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้วยนโยบายดังกล่าวจึงส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียน การสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ในรายวิชาต่างๆ จึงมุ่งเน้นให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม อย่างสม่ำเสมอ (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2552: 8; คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2554: ออนไลน์) ดังที่ สุภาพ เครือเนตร (2542: 13-31) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่โน้มเอียงไปในทางที่เสื่อม เช่น มักง่าย ตามใจตนเอง ละเมิดกฎระเบียบวิจัย ขาดความรับผิดชอบ เป็นเพราะว่า การจัดการศึกษามุ่งเน้นการแข่งขันทางวิชาการมากเกินไป การแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องจึงควรมุ่งเน้นในระบบการศึกษาเป็นสำคัญด้วย เช่น การให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสทำกิจกรรมทางสังคมให้มากเพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เพิ่มขึ้น และจรัส สุวรรณเวลา (2545: 15-19) ที่กล่าวว่า ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ล้วนเกิดขึ้นมาจากระบบการศึกษาที่ขาดการมุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม การสร้างบัณฑิตที่พึงประสงค์จะต้องเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษาด้วย การเปิดเวทีให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสทำกิจกรรมทางสังคมให้มากที่สุด อาจจะผ่านกิจกรรมการบริการทางสังคม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ หาญสารกิจ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากทำนองเดียวกับ พระมหาสุพิน ชินนะปัด (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า พระนักศึกษามีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และประไพภรณ์ วาสนาพงษ์ (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัย

พบว่า นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะพื้นฐานของการเรียนด้านศิลปกรรมศาสตร์ที่ต้องอาศัยการคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเรียน ซึ่งการเรียนการสอนด้านนี้มีความแตกต่างจากคณะอื่นๆ ค่อนข้างมาก เพราะเราเองก็มีความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่มีทฤษฎีที่ตายตัวสำหรับให้นักศึกษาได้ยึดถือดังเช่นสาขาวิชาอื่นๆ แต่ในทางตรงกันข้าม การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาองค์ความรู้จะเป็นไปตามกระแสของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น สาขาดนตรี ดังจะเห็นได้ว่าวาระสนิยมในการฟังดนตรีของตลาดจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในช่วงเวลาเพียงไม่กี่ปีมานี้ ดนตรีแนวป๊อปเกาหลีได้รับความนิยมเป็นอย่างมากมากกว่าแนวญี่ปุ่นที่เพิ่งเข้ามาในประเทศไทยได้ไม่นาน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่รวดเร็วดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ธรรมชาติของผู้ที่เรียนในสาขาศิลปกรรมศาสตร์ต้องมีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้งจะคิดนอกกรอบเพื่อพัฒนางานด้านศิลปะอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังพบว่า นโยบายการบริหารงานด้านการผลิตบัณฑิต ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังเน้นความสำคัญกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2552: 9) แสดงให้เห็นว่า ในระดับหลักสูตรก็ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีต่อการผลิตบัณฑิต ดังนั้นการผลิตบัณฑิตจึงมุ่งเน้นให้เกิดการสร้างคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นสำคัญจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตได้

อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า คณะศิลปกรรมศาสตร์ ยังได้จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมงานเสริมสร้างความคิดและพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพสู่ตลาดสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้ นิสิตพบกับเหล่าศิลปินคนดังในแวดวงสื่อสิ่งพิมพ์ ELLE ที่จะมาถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ชีวิตจริงในแวดวงสื่อสิ่งพิมพ์ในหัวข้อ “กว่าจะเป็นนิตยสารหัวนอก” พร้อมเปิดโลกและมุมมองของการทำคอลัมน์ การเลือกภาพสวยๆ ตลอดจนเทคนิคการทำนิตยสาร (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2554: ออนไลน์) การที่ นิสิตได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์เป็นประจำ นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ทำให้ นิสิตมีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ดังที่ เดวิส (อารี พันธมณี. 2547: 49; อ้างอิงจาก Davis. 1972) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้เรียนที่เห็นว่า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นได้นั้นจะต้องได้รับการกระตุ้นอย่างถูกวิธีโดยเฉพาะเทคนิคและวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนที่จะต้องเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางเพียงเท่านั้นแล้วปล่อยให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อาจจะผ่านการทำกิจกรรมก็ได้ ทำนองเดียวกับ สมิธ และฮิลเดรท (อารี พันธมณี. 2547: 32; อ้างอิงจาก Smith; & Hildreth. 1971) ที่ให้ความสำคัญกับบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยเห็นว่า การทำกิจกรรมของผู้เรียนมีส่วนร่วมสำคัญในการสร้างความคิดสร้างสรรค์มากกว่าการนั่งเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นอกจากนี้การที่ฝ่ายบริหารของคณะศิลปกรรมศาสตร์ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่ส่งผลทำให้ นิสิตมีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก และออสติน (กรกช อัครวิริยะนุภาพ.2540;

อ้างอิงจาก Austin. 1996) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานว่า เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการบริหารร่วมคิดร่วมสร้างเป็นการสร้างเวทีการคิดสร้างสรรค์ให้แก่ นิสิตได้แสดงออกผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ จันทิมา ไญยยิ่ง (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาคณะคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก และจากรูณี คงเมือง (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านฐานทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มุ่งเน้นความสำคัญกับวิชาการในระดับสูงมาก โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ของคณะว่า จะมุ่งสร้างเครือข่ายทางด้านวิชาการและงานวิจัยด้านศิลปกรรมกับองค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประสานงานกับประเทศที่ลงนามความร่วมมือเพื่อจัดประชุมวิชาการระดับนานาชาติและยังกำหนดไว้ในนโยบายการบริหารงานด้านการบริการวิชาการว่าจะจัดให้มีศูนย์การประสานงานทางวิชาการและงานวิจัย (Research and Education Center) เพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา ทั้งส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย ส่วนงานภายนอก รวมถึงส่วนงานต่างประเทศตอบรับกับการขยายหลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงในระดับสากล (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2552: 10) แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะด้านฐานทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญที่คณะศิลปกรรมศาสตร์มุ่งเน้นมาตลอด

ดังส่งผลนิสิตในระดับปริญญาตรีจะต้องทำการวิจัย ซึ่งเป็นผลงานวิชาการเพื่อเป็นเงื่อนไขในการจบการศึกษา ซึ่งการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จได้นั้น นิสิตจะต้องมีความพยายามในด้านวิชาการในระดับมาก ตั้งแต่การศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการระดับสูง การลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และการได้วิพากษ์ข้อมูลที่เก็บได้ในเชิงวิชาการ กระบวนการดังกล่าวนับได้ว่าสามารถส่งเสริมคุณลักษณะด้านฐานทางวิชาการของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้ว ยังพบว่า ได้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะนิสิตของคณะศิลปกรรมศาสตร์หลายอย่างที่ยุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านฐานทางวิชาการ เช่น กิจกรรมชม Fashion Presentation Show ในงานวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านการออกแบบแฟชั่นแก่ผู้สนใจ (คณะศิลปกรรมศาสตร์, 2554: ออนไลน์) ซึ่งการที่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดให้กับผู้อื่นย่อมแสดงว่า นิสิตจะต้องทำงานหนักด้านวิชาการมาก่อนจึงจะสามารถทำหน้าที่นี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542: 47) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาองค์ความรู้ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะต้องอาศัยโครงสร้างทางการบริหารงานที่ให้ความสำคัญกับวิชาการ เช่น ผู้บริหารจะต้องกำหนดเป็นนโยบายหลักของหน่วยงานเพื่อให้ทุกคนตระหนักว่า ภารกิจด้านวิชาการเป็นภารกิจหลัก การส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาสเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่สังคม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กัญญา รัตนหาญสาริกิจ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะด้านฐานทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย แยกตามตัวแปรแบ่งกลุ่มดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่านิสิตเพศชายและเพศหญิง มีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารหลักสูตรหรือแม้แต่ในนโยบายในการบริหารงาน ล้วนแล้วแต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพอย่างถึงที่สุดทั้งในกลุ่มเพศชายและเพศหญิง ไม่ได้มุ่งเน้นคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งให้เกิดขึ้นเฉพาะเพศชายหรือเพศหญิงเท่านั้น ดังเช่น กิจกรรมในโครงการสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำนิสิต ฝ่ายศัลยกรรมนิสิต ที่เปิดโอกาสให้ทั้งนิสิตเพศชายและหญิงได้มีโอกาสในการเข้าร่วมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นทั้งเพศหญิงและเพศชาย นอกจากนี้ในวงการศิลปะ ก็พบว่า การให้คุณค่ากับผลงานของศิลปินของผู้บริโภคในตลาด ไม่ว่าจะเป็น ดนตรี แฟชั่น หรือ ภาพวาด ล้วนแต่พบว่า ผู้บริโภคไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเพศของศิลปิน แต่จะให้คุณค่าในผลงานมากกว่า และสภาพสังคมในปัจจุบันมีลักษณะของการเป็นสังคมเปิดเพิ่มมากขึ้น โดยโอกาสในการศึกษาและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานระหว่างเพศหญิงและเพศชายได้เปิดให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรี โดยใช้ความสามารถเป็นตัวตัดสินความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น ดังที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 10 มีเนื้อหาโดยสรุปว่า

การจัดการศึกษาจะต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาและดังที่ สำนาว์ ขจรศิลป์ (2538: 79) กล่าวว่า นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากการอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน จะมีผลต่อความคิด ค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาได้พยายามปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และบริบทของสถาบัน การศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติหรือความคิดที่คล้ายคลึงกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับธิตติยา จตุวงศ์ (2546: 84) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะนิสัยของคนะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า นิสิตเพศชายกับเพศหญิงมีคุณลักษณะนิสัยของคนะศึกษาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน และเลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาคูณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีคุณลักษณะของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนในสาขาวิชาแตกต่างกันมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ แตกต่างกันไปซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาของคณะศิลปกรรมศาสตร์มีจุดเน้นที่แตกต่างกันออกไป มีกิจกรรมระหว่างการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาแต่ละคนได้แสดงออกไม่เท่ากัน ดังเช่น ในสาขาวิชาศิลปศึกษา ซึ่งมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณลักษณะของความเป็นครูควบคู่ไปกับคุณลักษณะของศิลปิน อาจส่งผลทำให้มีการจัดการเรียนการสอน บรรยายภาคในการเรียนที่ให้นักศึกษาแสดงออกได้น้อยกว่านิสิตในสาขาวิชานาฏศิลป์ที่มีบรรยายภาคในการแสดงออกมากกว่า เนื่องจากมีกิจกรรมของคณะ

มหาวิทยาลัยหลายอย่างที่ต้องการให้นิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ได้มีส่วนร่วม ดังที่ ธิตาร์ตน์ บุญนุช (2525: 264) กล่าวว่า นักศึกษาแต่ละสาขาวิชามีเอกลักษณ์ของตนเอง สถาบันอุดมศึกษาต้องดูแล เอาใจใส่ในสภาพที่เขามีความเป็นเอกลักษณ์เช่นนั้น โดยการจัดบรรยากาศในมหาวิทยาลัยในสภาพ ที่ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองได้เต็มที่ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยของกัญญารัตน์ หาญสาริกิจ (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพบว่า นิสิตที่ศึกษาต่างกลุ่มวิชากันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑลมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดแต่จะมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำและด้านฐานทางวิชาการที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพแวดล้อมทางสังคมของกรุงเทพและปริมณฑลมีความแตกต่างจากต่างจังหวัดค่อนข้างมาก โดยที่ประชาชนในเขตกรุงเทพและปริมณฑลจะมีโอกาสในการสังสรรค์ทางสังคมมากกว่าประชาชนในต่างจังหวัด จึงส่งผลทำให้ การแสดงออกทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และความคิดสร้างสรรค์มีความชัดเจนมากกว่าคนที่อยู่ต่างจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2545: 45-48) เรื่อง การศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยที่ได้อธิบายว่า ความแตกต่างทางด้านสังคมและการจัดการศึกษาระหว่างในสังคมเมืองกับสังคมชนบทในต่างจังหวัดมี

ความแตกต่างกันมาก การพัฒนาบัณฑิตจะต้องให้ความสำคัญกับความแตกต่างทางสังคมให้มากถึงจะทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม โดยเฉพาะในสังคมเมืองจะเห็นได้ชัดว่าการจัดการเรียนการสอนเริ่มมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์มากกว่าในต่างจังหวัด สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย ที่จัดทำโดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยมีความยากลำบากในการปฏิบัติมาก เพราะความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบทที่มีความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในสังคมเมืองนั้นประชาชนมีแนวโน้มที่จะมีความตื่นตัวทางสังคม และมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่าในชนบท ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ญัฐมน ปัญญาวัชร (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะด้านจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีคุณลักษณะด้านจริยธรรมแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามด้านความเป็นผู้นำ และด้านฐานทางวิชาการไม่พบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คุณลักษณะทั้ง 2 ด้าน เป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างที่นิสิตได้ทำการศึกษา ดังจะเห็นได้ว่า กิจกรรมของคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้มุ่งเน้นให้นิสิตส่วนใหญ่ได้มีโอกาสในการแสดงออกซึ่งความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมต่างๆ เป็นจำนวนมาก จึงทำให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกฝนการติดต่อประสานงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่อย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลสำคัญให้คุณลักษณะด้านผู้นำและด้านฐานทางวิชาการของนิสิตในเมืองกับต่างจังหวัดไม่แตกต่างกันดังที่ อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552: 8-9) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

นั้นมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความเข้มข้นทางวิชาการค่อนข้างมาก ทำให้นักเรียนจากต่างจังหวัดเมื่อเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยแล้วจะต้องเรียนหนักมากเพื่อเป็นการปรับตัว จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาระหว่างการเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาในเมืองกับต่างจังหวัดมีความเข้มแข็งทางวิชาการไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความขยันหมั่นเพียรของนักศึกษาเองแต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของธิตติยา จตุวงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะนิสัย ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่านิสิต ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล มีคุณลักษณะของนักศึกษาแตกต่างกัน

2.4 ผลการวิจัยพบว่านิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกันมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยนั้นจะต้องอาศัยศักยภาพในการแสวงหาความรู้การเรียนรู้ด้วยตัวของนิสิตเองเป็นสำคัญ การที่จะพัฒนาคุณลักษณะของการเป็นนิสิตคณะศิลปกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านฐานทางวิชาการ จะต้องอาศัยศักยภาพของบุคคลเป็นหลัก ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครองใดๆ ทั้งสิ้นการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่ถือว่าเป็น กระบวนการถ่ายทอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยหลักนั้นโดยตรงก็ไม่ได้เลือกปฏิบัติกับนิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น แต่เป็นการปฏิบัติกับนิสิตทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยความเสมอภาค การได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งความสามารถทางด้านศิลปะของนิสิตก็เป็นไป

อย่างเปิดกว้างโดยมุ่งเน้นให้นิสิตที่มีความสามารถได้แสดงออกอย่างเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงไม่พบว่านิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน กระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ที่กำหนดให้มุ่งหมายทางการศึกษาว่าจะต้องจัดให้กับบุคคลอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกปฏิบัติ และตั้งที่สุวรรณี คำมั่น และคณะ (2551) กล่าวว่า การพัฒนาประเทศที่มีความยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์เป็นอันดับแรก

โดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในประเด็นทางด้านการศึกษาจะต้องให้การศึกษาย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติว่านักเรียนหรือนักศึกษาคอนั้นมีพื้นฐานทางสังคมเป็นเช่นไร แต่หากได้เข้ามาเรียนแล้วจะต้องให้บริการทางการศึกษาอย่างไม่เลือกปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตาม อติยา จตุวงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาลักษณะนิสิต ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีคุณลักษณะของนักศึกษาแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- กรกช อัดตวิริยะนุภาพ. (2540). **ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กัญญารัตน์ หาญสาริกิจ. (2551). **คุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2554). **ศิลปะสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิท ประวาลพุกฤษ. (2542). **พัฒนาการศึกษาแท้ และเพิ่มพัฒนางาน การพัฒนาการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์. (2552). **รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2552**. คณะศิลปกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์. (2550). **ต้อนรับนิสิตใหม่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2550**. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์. (2554). **ข่าวสารและกิจกรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2554, จาก <http://fofa.swu.ac.th/index.php?p=news>

- จรัส สุวรรณเวลา. (2545). **อุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุณี คงเมือง. (2555). **การศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐมน ปัญญาวัชร. (2550). **การศึกษาคุณลักษณะด้านจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2525). **พัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิตยา จตุวงศ์. (2546). **การศึกษาลักษณะนิสัยของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นำพงศ์ อินทรทูต. (2554). **สัมภาษณ์โดย ถันยพร โรจนสังวร เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554**. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประวิทย์ แพทยานนท์. (2554). **สัมภาษณ์โดย ถันยพร โรจนสังวร เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554**. ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประไพภรณ์ วาสนาพงษ์. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระมหาสุพิน ชินนะปัด. (2546). **การศึกษาคุณลักษณะของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2540). **อุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาดาพร น้อยนิตย์. (2553). **สัมภาษณ์โดย ถันยพร โรจนสังวร เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2553**. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี พันธุ์วาท. (2553). **สัมภาษณ์โดย ถันยพร โรจนสังวร เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2553**. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระวีวรรณ วรรณวิไชย. (2553). **สัมภาษณ์โดย ถันยพร โรจนสังวร เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2553**. ที่สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณ. (2553). **การศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิทวัส กรมณีโรจน์. (2553, 1 สิงหาคม). **สัมภาษณ์โดย ถันยพร โรจนสังวร**. ที่สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2546). **พลังความคิดเพื่อการพัฒนาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

วิเชียร วิทยอุดม. (2547). **พฤติกรรมองค์การ.** กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2538). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: การพัฒนานักศึกษา.** กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

สุภาพ เครือเนตร. (2542). **ปฏิรูปการศึกษามหาวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2545). **การศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.**

2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2. พ.ศ. 2545. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2554. จาก

<http://www.onesqa.or.th/th/whatsnew/index2.php?action=view&SystemModuleKey=112&id=84>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **สกศ. เผย แผนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย.** ค้นหา

เมื่อ 4 พฤษภาคม 2552. จาก http://www.onec.go.th/news46 /pr/sala/s_49 1206-a.htm

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สุวรรณีย์ คำมัน; และคณะ. (2551). **ทุนทางสังคมกับการพัฒนาทุนมนุษย์.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

อภิธรรม กำแพงแก้ว. (2553). **สัมภาษณ์โดย ธัญพร โรจนสังวร เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2553. ที่คณะศิลปกรรม**

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2552). **คุณลักษณะและประเภทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ปีถัดมา: สถาบัน**

วัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

อารี พันธุ์มณี. (2547). **ความคิดสร้างสรรค์.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ 1412.

อำพล จินดาวัฒนะ. (2542). **โครงการสวัสดิการวิชาการ.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระบรมราชชนก.

Cronbach. Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Testing.* 4th ed. New York: Harper & Row.

Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education.* 5th ed. New York:

McGraw-Hill Book Co.

National School Boards Association (NSBA). (2004). *Change and Society. Leadership and Technology.*

The National School Boards Association's Institute for the Transfer of Technology to Education:

Alexandria, Virginia. Available.

Osborn, A.F. (1957). *Applied Imagination.* New York: Scribner's.

Yamane, Taro. (1976). *Determining Sample Size for Research Activities.* Educational and Psychological Measurement. (3)11: 886.